WOCO 18-19.07.26

INLEIDING

De evangelist Matteüs heeft 5 grote redevoeringen. De lezing van vandaag komt uit de derde: de parabelrede. Daarin staan zeven gelijkenissen, waarin Jezus probeert duidelijk te maken wat hij bedoelt met het Rijk Gods. Vorige week hoorde we de zaaier. En vandaag: onkruid en tarwe, het mosterdzaadje en het zuurdesem in het meel. De evangelielezing van vandaag sluit af met de uitleg van de eerste gelijkenis: onkruid en het graan. De uitleg ademt een totaal andere sfeer dan de parabel. De parabel is bemoedigend, bevrijdend en mild. De sfeer van de uitleg: straffend, dreigend. De zondaars worden in de vuuroven geworpen en er zal geween zijn en tandengeknars. Exegeten vermoeden dat de parabel van Jezus komt en de uitleg door Matteüs later is toegevoegd. Het bevrijdende, inspirerende wat ik vond in de drie parabels wil ik graag met u delen in de overweging.

EERSTE LEZING: Uit het boek Wijsheid 12, 13.16-19

Naast U is er geen andere God, die zorg draagt voor alles, geen andere God, voor wie Gij waar zoudt moeten maken, dat Gij niet onrechtvaardig hebt geoordeeld. Uw macht is de grond van uw rechtvaardigheid, en omdat Gij over alles heerst, behandelt Gij allen ook met zachtheid. Waar men aan uw volstrekte macht niet gelooft, daar toont Gij uw kracht en bij hen, die haar ervaren hebben, neemt Gij alle grond tot overmoed weg. Gij echter, die over de macht beschikt, met veel zachtheid spreekt Gij uw oordeel uit en Gij bestuurt ons met veel goedertierenheid, want Gij kunt uw macht tonen, wanneer Gij maar wilt. Door zo te doen, hebt Gij uw volk geleerd, dat de rechtvaardige een vriend van de mensen moet zijn, en hebt Gij uw zonen hoopvol gestemd dat Gij, daar waar gezondigd wordt, de kans tot inkeer biedt.

TWEEDE LEZING: Uit het evangelie volgens Mt.13,24-43

Hij hield hun een andere gelijkenis voor: 'Het is met het koninkrijk van de hemel als met een mens die goed zaad op zijn akker uitzaaide. Terwijl de

mensen sliepen, kwam zijn vijand onkruid tussen het graan zaaien en vertrok weer. Toen het jonge gewas opschoot en vrucht begon te dragen, kwam ook het onkruid tevoorschijn. De knechten kwamen de heer des huizes vragen: "Heer, hebt u soms geen goed zaad op uw akker gezaaid? Waar komt dat onkruid dan vandaan?" Hij antwoordde: "Dat is het werk van een vijand." De knechten zeiden tegen hem: "Wilt u dat wij er het onkruid tussenuit wieden?" Hij antwoordde: "Nee, want dan zouden jullie met het onkruid ook het graan lostrekken. Laat beide samen opgroeien tot aan de oogst, dan zal ik, wanneer het oogsttijd is, tegen de maaiers zeggen: "Wied eerst het onkruid, bind het in de bundels bij elkaar en verbrand het. Breng dan het graan bijeen in mijn schuur."

Hij hield hun een andere gelijkenis voor: 'Het koninkrijk van de hemel lijkt op een zaadje van de mosterdplant dat iemand meenam en in zijn akker zaaide. Het is weliswaar het kleinste van alle zaden, maar het groeit uit tot de grootste onder de planten. Het wordt een struik, en de vogels van de hemel komen nestelen in de takken.'

Hij vertelde hun een andere gelijkenis: 'Het koninkrijk van de hemel lijkt op zuurdesem die door een vrouw met drie zakken meel werd vermengd tot alle meel doordesemd was.'

Al deze dingen zei Jezus in gelijkenissen tot de menigte: hij sprak uitsluitend in gelijkenissen tot hen. Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet: 'Ik zal het woord nemen en spreken in gelijkenissen; ik zal bekendmaken wat sinds de grondvesting van de wereld verborgen was.'

Daarop stuurde hij de mensen weg en ging naar huis. Zijn leerlingen kwamen bij hem en vroegen: 'Wilt u ons de gelijkenis van het onkruid op de akker uitleggen?' Hij antwoordde hun: 'Hij die het goede zaad zaait, is de Mensenzoon, de akker is de wereld, het goede zaad dat zijn de kinderen van het koninkrijk; het onkruid dat zijn de kinderen van het kwaad, de vijand die het zaait is de duivel, de oogst staat voor de voltooiing van deze wereld en de maaiers zijn de engelen. Zoals het onkruid bijeengebonden wordt en in het vuur verbrand, zo zal het gaan bij de voltooiing van deze wereld: de Mensenzoon zal zijn engelen erop uitsturen, en ze zullen uit zijn koninkrijk allen die anderen ten val hebben gebracht en de wetten hebben verkracht bijeenbrengen en hen in de vuuroven werpen; daar zullen ze jammeren en knarsetanden. Dan zullen de rechtvaardigen in het koninkrijk van hun Vader stralen als de zon. Laat wie oren heeft goed luisteren!

OVERWEGING

Wil je een parabel van Jezus snappen, dan moet je achterhalen in welke concrete situatie Jezus deze heeft verteld. Maar die context hebben de evangelisten weggelaten. Gelukkig hebben we exegeten. In welke is de parabel van het graan en het onkruid verteld? Zij vermoeden in een discussie met de Farizeeën. Zij wilden de joodse gemeente zuiver houden. Houd de zondaars (Samaritanen, tollenaars, prostituees) buiten de deur. Jezus keert zich tegen dit fanatisme, rigorisme. De gemeente zal tot het einde toe uit graan en onkruid bestaan. Ga niet op Gods rechterstoel zitten. Het laatste oordeel is aan God. Heb geduld. Rijk Gods is er in ieder mens, maar dan nog als een mosterdzaadje. Het moet zich nog ontwikkelen in de wereld, in de mens. Een pastoraal werkster preekt: Ik vermoed dat Jezus dit verhaal vertelde voor goede en ijverige mensen. Mensen die trouw zijn en een kleine minderheid vormen. Hij heeft met hen te doen. Zij zien zoveel onkruid in de wereld. Als deze lieve mensen maar niet fanatiek worden en verbitterd. Als ze hun geduld maar niet verliezen. Daarom zegt hij: Ga rustig door met goede en lieve dingen doen. Laat het onkruid nog maar even. God zal later oordeel wijzen. Ooit bezochten we met een groep vormelingen Harrie Brouwers. Hij vertelde hun als voorbereiding een aantal verhalen van Jezus en vertaalde die naar onze tijd. Na de parabel van het onkruid en het graan zei hij: "Mijn opa vertelde ooit over een klasgenoot van hem. Ene Jan. Hij was de stoutste, lastigste jongen van de klas. Hij was opstandig en brutaal. Hij werd de rotte appel in de mand genoemd. Op zeker moment werd hij zelfs van school gestuurd. In de oorlog ging deze Jan bij het verzet. De nazi's pakten hem op en hij stierf in het kamp. Mijn opa sprak met eerbied over hem. Met een ondertoon van: Ik heb mijn lesje wel geleerd! Welke les? Als er onkruid is in je tuin, verwijder het dan niet meteen. Wees niet zo kortzichtig. Laat het opgroeien. Aan het eind zal God zijn werk doen en dan zal blijken wat kruid en wat onkruid is. Het liefste willen we alleen maar goed zijn, doen. Maar we ontdekken in onszelf wraakgevoelens en onvriendelijke, harde kanten. Bij menswording, zegt Grün, hoort verzoening met je donkere kanten. Hij moedigt ons aan om het graan en onkruid toe te laten! Ooit woonde diep in het bos in een kluis een heilig man. Velen bezochten hem voor raad en de zegen. De koning van het land was heel trots op deze man. Hij vroeg de hofschilder een portret van de heilige te maken. Op een dag werd het schilderij onthuld op het bordes van het paleis. Het plein stond vol met mensen. De koning, hofschilder en de kluizenaar zaten op het bordes. Over het portret hing een doek. De koning hield een

toespraak, waar hij de heilige de hemel in prees. De schilder kreeg de opdracht om het doek weg te halen. Tot ieders ontsteltenis verscheen er een portret van een monster. De koning gaf meteen een bevel om de schilder te executeren. De heilige stapte naar de schilder en legde zijn arm om zijn schouder en zei: "Koning laat aub deze man in leven. Ik ben hem zo dankbaar. Hij heeft mij een gezicht van mijzelf laten zien waar ik al mijn hele leven voor op de vlucht ben." "Houd op volmaakt te zien als goed", zong Leonard Cohen ooit. We hebben tarwe én onkruid in ons. Dit wil niet zeggen dat we het onkruid moeten laten voortwoekeren. Er moet wel gesnoeid worden. Ik heb dat jarenlang geprobeerd en nog. Maar heeft het gewerkt, geholpen? Ja, een beetje. En het is goed om te proberen. Tegelijk heb ik het gevoel dat ik de zee aan het ploegen ben. Pater Roeland van de karmelieten zegt: Probeer niet op gewelddadige wijze jou te veranderen! God zal jou omvormen. Gods Woord zal net als zuurdesem alles in ons doordringen. Vertrouw maar. Jezus nodigt ons uit het aan ons te laten gebeuren. Langzaam groeit liefde, vergeving, barmhartigheid in jou.

ONZE VADER

Onze Vader in het verborgene

spreek Uw naam in ons hart

en ons geweten.

Laat uw rijk van vrede geboren worden in ons:

Hemel op aarde.

Dat Uw wil geschiede: eindelijk gerechtigheid

voor mens en dier en al wat leeft,

brood voor allen die lijden aan honger.

Maak ons vrij van onrecht en verzwijgen,

Verzacht ons oordeel over elkaar,

draag ons in de beproeving te leven voor onszelf alleen.

En dat wij met lichtende ademtocht kwade duisternis

overmeesteren, onszelf en elkaars hebzucht beteugelen

omwille van een aarde met toekomst.

Schep toekomst hier en nu,

Kom met kracht bevrijden vandaag en morgen en altijd.

Amen.

VREDESWENS

Goede God,

Richt ons op Uw Woord van liefde.

Open ons voor uw onhoorbare Stem in ons hart.

Leer ons onze gebreken te aanvaarden en te overwinnen.

Leer ons vertrouwen dat het graan in ons sterker is dan het onkruid.

Zo zal onze mensengemeenschap worden herboren tot de

vrede en vreugde die Gij in het vooruitzicht hebt

gesteld. De vrede van de Heer zij altijd met U.

Wensen wij elkaar deze vrede van harte toe.

VOORBEDE

Goede God, U brengt alles tot leven en doortrekt ons bestaan met Uw Liefde. Hierop vertrouwend bidden wij U:

***Voor hen die beangstigd en ontmoedigd raken bij het zien van alle kwaad dat in onze wereld woekert; dat zij oog krijgen voor de sporen van het goede en leren vertrouwen op de groeikracht ervan. STILTE**

***Voor hen die fanatiek alle kwaad in de wereld willen uitroeien; dat zij niet door geweld, maar door geduld en verdraagzaamheid grotere ruimte mogen geven aan de groei van de goede krachten. STILTE**

***voor allen die onvermoeibaar zijn in het streven naar het goede, voor hen die beseffen hoezeer goed en kwaad met elkaar verstrengeld kunnen zijn en die daarmee dan ook behoedzaam willen omgaan. STILTE**

***voor alle mensen die lijden. In het bijzonder denken we aan: mensen in oorlogsgebieden, alle zieken en stervenden, vluchtelingen, kinderen zonder woning en mensen met een depressie. STILTE**

***intenties: En de intenties uit intentieboek:**

***in stilte voor onze persoonlijke intenties.**

God van tijd en eeuwigheid, wil toch acht slaan op ons gebed en aanschouw ons streven naar een waarachtig bestaan. Zo bidden wij U voor vandaag en alle dagen die U ons geeft. Amen.